

TULOSNEUVOTTELUASIAKIRJA VUODELLE 2010, Konkurssiasiamiehen toimisto

Aika 2.12.2009

Paikka Oikeusministeriö

Läsnä	Konkurssiasiamies Eeva Arko-Koski	Konkurssiasiamiehen toimisto
	Toimistopäällikkö Harri Hämäläinen	
	Ylijohtaja Kari Kiesiläinen	Oikeusministeriö
	Ulosottojohtaja Juhani Toukola	”
	Ylitarkastaja Maire Kulpakko	”
	Neuvotteleva virkamies Kari Liede	”

Konkurssiasiamiehen toimiston arvot ovat: asiantuntemus, oikeudenmukaisuus, yhteistyö ja palvelu. Toiminta-ajatuksena on konkurssi- ja yrityssaneerausjärjestelmien toimivuuden takaaminen.

1 Vuoden 2009 tulostavoitteiden toteutuminen**1.1 Toimintaympäristö**

Yleismaailmallisen taantumun seurauksena talouskasvu on pysähtynyt ja työttömyys lisääntynyt. Maksuhäiriömenettelyissä taloudellisen tilanteen heikkeneminen näkyy viiveellä.

Vuoden 2009 tammi-lokakuussa pantiin vireille 2 785 konkurssia, mikä on 27 % enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Henkilökunnan määrä konkurssihin haetuissa yrityksissä oli kaikkiaan 12 527, mikä on 3 141 enemmän kuin vuotta aiemmin. Konkurssiin haetussa yrityksessä oli keskimäärin 4-5 työntekijää.

Tammi-syyskuussa 2009 pantiin vireille 404 yrityssaneerausta, mikä on yli kaksi kertaa enemmän kuin vuotta aiemmin. Saneerausmenettelyyn haetuissa yrityksissä oli henkilökuntaa kaikkiaan 4 979, mikä on 3 700 enemmän kuin vuotta aiemmin. Yrityssaneeraukseen haetussa yrityksessä oli tammi-syyskuussa 2009 keskimäärin 12-13 työntekijää. Vuotta aiemmin vastaava luku oli keskimäärin 5-6 työntekijää. Yrityssaneerausten osuus on lisääntynyt suhteessa konkurssihin.

Konkurssiasiamiehen toimistolle lisääntynyt konkurssien ja yrityssaneerausten määrä on luonnollisesti merkinnyt kiireiden kasvamista. Konkurssipesistä tulevien asioiden ja asiakirjojen määrä lisääntyy ja konkurssimenettelyt koskevat useampia ihmisiä. Tämä on merkinnyt päivittäisen neuvonnan ja ohjauksen uudenlaista tarvetta. Myös insolvenssiasioihin liittyvät koulutustilaisuudet ja muut tapahtumat ovat entistä ajankohtaisempia. Julkisselvityksiä on aloitettu merkittävästi enemmän kuin aikaisempina vuosina.

Julkisselvitys

J:\Yleiset\TUJO_ASIKIRJA_2010.doc

Käyntiosoite Kasarmikatu 42 00130 HELSINKI	Postiosoite PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	Puhelin (09) 160 03	Telekopio (09) 1606 7731	Sähköpostiosoite kirjaamo.om@om.fi
---	---	-------------------------------	------------------------------------	--

Konkurssimenettelyä voidaan konkurssiasiamiehen hakemuksesta jatkaa julkisselvityksenä, jos sitä voidaan pitää perusteltuna pesän vähävaraisuuden taikka velalliseen tai konkurssipesään kohdistuvien selvitystarpeiden vuoksi. Konkurssiasiamies määrää julkisselvittäjän, hyväksyy hänen lopputilityksensä ja palkkionsa.

Julkisselvityksien loppuunsaattaminen kestää keskimäärin viisi vuotta, joten tuloksista ei vielä ole saatavissa vain vähän tietoja. Tulostavoitteena oli 50 uuden julkisselvityksen käynnistäminen. Tavoite ylitetään reippaasti.

Aloitettut julkisselvitykset, kpl		Päätetyt julkisselvitykset	
v. 2004	12		
v. 2005	54	2	
v. 2006	68	6	
v. 2007	47	22	
v. 2008	47	15	
v. 2009	90 (arvio)	15 (arvio)	

Julkisselvitysten tuloksellisuus	Julkisselvitysten tuloksellisuus		
	Kustannukset valtiolle €	Peritty valtiolle €	Tilitetty velkojille €
v. 2005	69 295	84	-
v. 2006	106 972	11 665	574 943
v. 2007	118 946	1 887	203 503
v. 2008	292 817	2 860	175 858
v. 2009	200 000 (arvio)	70 000 (arvio)	100 000 (arvio)

Konkurssipesien erityistarkastukset

Raukeavien ja vähävaraisten konkurssipesien erityistarkastuksia on edelleen tehty konkurssivelallisten konkurssia edeltävien väärinkäytösten selvittämiseksi – pääasiallisesti julkisselvityksen tarpeisiin. Tulostavoite 90 tilintarkastusta on toteutunut.

Konkurssiasiamiehen toimistossa noudatetaan tarkastuskustannusten osalta nettobudjetointia, jolloin osa aiheutuneista kuluista voidaan periä konkurssipesiltä takaisin. Vuonna 2009 saadaan perityksi 105 000 euroa (24 %) eli budjetoitu 80 000 (20 %) euron tavoite ylittyy.

Pesänhoitajien vapauttaminen tehtävistään

Konkurssiasiamiehen aloitteesta on kuluneena vuonna vapautettu tehtävästään viisi pesänhoitajaa 63 eri konkurssipesässä. Vapauttamisperusteena on ollut esteellisyys, sopimattomuus, laiminlyönti, sairaus (52 konkurssipesää) ja kuolema.

Koulutustoiminta

Toimiston tehtävissä on perinteisesti yhtenä vaikuttavuuden painopistealueena ollut koulutustoiminta. Vuonna 2009 toimiston virkamiehet ovat olleet luennoimassa 36 kertaa eri yhteistyökumppaneiden tilaisuuksissa.

Kansainväliset yhteydet

Konkurssiasiamiehen toimisto on aktiivisesti ylläpitänyt kansainvälisiä suhteita. Konkurs-sivalvontaviranomaisten yhteistyöjärjestön (IAIR) vuosikokous pidettiin Johannesburgissa. Konkurssiasiamies on tehnyt yhteistyötä sekä Euroopan Unionin puitteissa että muiden Pohjoismaiden kanssa..

Konkurssiasiaain neuvottelukunta

Konkurssiasiaainneuvottelukunta kokoontui vuoden 2009 aikana noin 10 kertaa. Vuonna 2009 se uudisti konkurssipesän kirjanpidosta ja tarkastuksesta, konkurssipesän hal-tuunotosta, pesäluettelosta sekä konkurssivelallisten neuvonnasta ja ohjauksesta annettuja suosituksiaan.

Neuvottelukunnan sihteereinä ovat toimineet konkurssiasiamiehen toimiston virkamiehet.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyötä on syvennetty ja kehitetty erityisesti poliisiin ja syyttäjän kanssa julkisselvitysmenettelyn tarpeita varten. Konkurssiasiamies kuuluu talousrikollisuustor-junnan johtoryhmään. Viranomaisyhteistyö on tiivistä Virke-hankkeen puitteissa. Pääkau-punkiseudun talousrikosten esikäsittely-yksikön (EKY) on sovittu yhteistyön periaatteista julkisselvitystapauksissa. Tavoitteena on ollut toiminnan tehostaminen talousrikosten kä-sittelyssä. Samanlaista yhteistyötä tehdään aluetoimistojen toimialueiden poliisi- ja syyttä-jäviranomaisten kanssa.

Yhteistoiminta julkisvelkojen (verohallinto, työeläkelaitokset, työ- ja elinkeinoministeriö, tullit) jatkuu ns. pooliyhteistyönä, jolloin konkurssiasiamiehen toimiston tehtävät painottu-vat neuvontaan ja koulutukseen.

Yritysten talousvaikeuksien hallinta ja konkurssien ennaltaehkäisy

Konkurssiasiamies on jäsen Suomen Yrittäjien kutsumassa valtakunnallisessa seuranta-ryhmässä talouskriisin haittojen vähentämiseksi ja yrittäjien tukemiseksi. Tähän liittyen Konkurssiasiamiehen toimiston virkamiehet ovat olleet neuvonantajina mukana yrittäjäjär-jestöjen perustamisissa alueellisissa vakautusryhmissä.

Konkurssiasiamiehen toimisto on osallistunut talousvaikeuksissa oleville yrityksille tar-koitetun maksuttoman Talousapu –neuvontapalvelun käynnistämiseen ja kehittämiseen. Muita yhteistyötahoja ovat mm. TMA-yhdistys, verohallinto, Finnvera, PKT säätiö ja Työ- ja elinkeinoministeriö.

Konkurssipesän sähköinen asiakirjahallinta KOVA –tuottavusshanke

Alustava suunnitelma konkurssipesän sähköisen asiakirjahallinnan käynnistämiseksi, valmistui tammikuussa 2008, mutta hanke ei ole vuonna 2009 edennyt juuri lainkaan kon-kurssiasiamiehen yrityksistä huolimatta. Hankkeen alustava kustannusarvio oli noin 500 000.

Muut toimenpiteet

Konkurssiasiamies on käytettävissään olevin keinoin pyrkinyt edistämään esitystä kon-kurssilain muuttamisesta raukeavissa konkurseissa esiin tulevien vähäisempien talousri-kosten saattamiseksi esitutkintaan.

Tiivistäen voidaan todeta, että vuodelle 2009 asetetut tulostavoitteet saavutetaan.

2 Tulostavoitteet vuodelle 2010

2.1 Vaikuttavuustavoitteet

Konkurssiasiamiehen toimiston keskeiset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- hyvän pesänhoitokäytännön kehittäminen
- konkursseihin liittyvän harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunta sekä
- hyvän selvittäjäntavan aikaansaaminen yrityssaneerauksissa

- Konkurssien ja yrityssaneerausten määrän kasvusta johtuvasta tehtävien lisääntymisestä huolimatta valvonta ja ohjaus pidetään riittävänä ja laadukkaana.

- Konkursseihin liittyvää talousrikollisuutta ehkäistään julkisselvityksillä ja erityistarkastuksilla pitämällä kiinnijäämisriski vähintään nykyisellä tasolla.

- *Kehitetään julkisselvitysjärjestelmää* ja sen toimintamalleja arvioimalla julkisselvityksen valintakriteerien toimivuutta ja luomalla järjestelmä julkisselvitysten taloudellisten tulosten ja julkisselvityksissä paljastuneen talousrikollisuuden seuranta varten. Tuloksista aletaan raportoida uudella käyttöön otettavalla mallilla..

- *Erytistarkastukset*
 - Erytistarkastuksia teetetään kriteerien mukaan valituissa talousrikostapa- uksissa ja niillä luodaan yleisestävä vaikutus konkursseihin liittyvään talousrikollisuuteen niin että kiinnijäämisen riski tiedostetaan alan toimijoiden keskuudessa.
 - Erytistarkastus teetetään kaikissa sellaisissa konkurssipesissä, joissa epäil- lään merkittäviä talousrikoksia. Lisäedellytyksenä on, että kirjanpitomate- riaali on tallella ja että rikos ei tulisi ilman tarkastusta selvitettyksi.

Yhteistyötä eri viranomaisten kanssa jatketaan talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjumiseksi.

2.2 Toiminnalliset tavoitteet

- Käynnistetään vähintään 60-70 uutta julkisselvitystä
- Tehdään määrärahojen puitteissa vähintään 100 velallisen ja konkurssipesän erityistar- kastusta sekä erikseen että tukemaan julkisselvitystä.
- Asianosaisille tarjotaan laadukasta ohjeistusta ja neuvontaa.
- lainvalmisteluhankkeena oikeusministeriö asettaa työryhmän pohtimaan konkurssilain muutostarpeita. Konkurssiasiamies osallistuu aktiivisesti työryhmän toimintaan.
- Yhteistyössä konkurssiasianneuvottelukunnan kanssa jatketaan konkurssilain perus- tella annettuja suositusten päivittämistä.
- Selvitetään mahdollisuudet sähköisen KOVA –asiakirjanhallintajärjestelmän perusta- miseen. Tähän liittyen selvitetään hankkeen kokonaisrahoitus ja järjestelmää hyödyn- tävien yhteistyötahojen (pesänhoitajat, pankit, verohallinto, vakuutusyhtiöt, Finnvera jne) halukkuus osallistua yhtäältä järjestelmän rakentamisesta ja toisaalta ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin.

3 Henkilöstö 10 htv

4 Toimintamäärärahat vuodelle 2010 (nettobudjetointi)

Konkurssiasiamiehen toimisto on nettobudjetoitu eritystilintarkastusten osalta. Konkurs-
siasiamiehen varoin teetettävien erityistarkastusten kustannuksista arvioidaan saatavan pe-
rittyä valtiolle takaisin 90 000 euroa (20 %).

Vuonna 2010 konkurssiasiamiehen toimiston *käytettävissä on yhteensä 1 317 000 euroa, johon sisältyy sekä vuodelta 2009 siirtyvä toimintamääräraha että uusi toimintamääräraha.*

- vuodelta 2009 arvioidaan siirtyvän toimintamäärärahaa noin 28 000 euroa ja
- uutta toimintamäärärahaa 1 289 000 euroa.

5 Seuranta ja raportointi

Syksyllä 2010 toimisto laatii puolivuotiskatsauksen tulostavoitteiden toteutumisesta. Seurannan kehittämiseksi virasto laatii oikeusministeriölle väliraportin myöhemmin annettavien ohjeiden ja aikataulun mukaan.

Kari Kiesiläinen
Ylijohtaja

Eeva Arko-Koski
Konkurssiasiamies

Liite: Talousarviolomake vuodelle 2010